

befolkning. Et par ganske korte kapitler omtaler udenrigshandel og samspejlet med den rumlige fordeling af handelscentre – konflikten mellem den hierarkiske opbygning af baglandets byer og kystmetropolen Abidjan. Størsteparten af bogen optages af landbruget, men også her formår serien at forny sig: ganske vist er der en solid traditionel beskrivelse af landbruget i skov- og savanneområderne, men dynamikken i problemstillingen berøres ved omtale af "Ökologische Risikofaktoren der Agrarentwicklung" og "Probleme und Entwicklungstendenzen der Landwirtschaft". Kortmaterialet bagest er vanskeligt at opdrive andetsteds.

Peter Strømgaard

Determinants of tropical savannas: presentations made by savanna researchers at a workshop in Harare, Zimbabwe, December 1985. Ed. by Brian H. Walker. (IUBS monograph series, No. 3.) IRL Press, Oxford 1987. IX, 156 s., ill. 23 cm. GBP 15.-.

Selv om denne bog fremstår som en lidt obskur workshop-præsentation er den en glimrende lille, kompetent gennemgang af de vigtigste økologiske begreber i forbindelse med savanne-problematikken. Efterhånden som man indser, at der også er en sådan, efter at regnskovens problemer er endevendt, vil bøger som denne opfylde det krav til koncis, faglig velfunderet information, som ofte følger i kølvandet på mere populære fremstillinger. I seks kapitler beskrives savannens struktur, vands rolle i forbindelse med vegetationsdækket, næringsstofcirkulation, græsædernes rolle i næringsstofcirkulationen, de økologiske effekter af afbrænding samt dynamikken i savannen: svar på stress og forstyrrelse. Det er dog en meget biologisk orienteret gennemgang – menneskets rolle er kun perifer berørt.

Peter Strømgaard

A geography of the third world. J. P. Dickenson et al.

Methuen, London 1985. XVIII, 283 s., ill. fig. kort, 23 cm. GBP 6.95.

Denne bog imødekommer et ønske for de ikke så få, der gerne vil have en kompetent, samlet u-landsgeografi. En stor opgave, men forsøget er her gjort af Department of Geography, University of Liverpool. Selve emneopdelingen er traditionel: historisk perspektiv, befolkning, traditionelle landbrugssystemer, rural development, minedrift, urbanisering, "internal interaction",

"development planning" og "external relationships". At man vil dække så meget medfører naturligt, at behandlingen ikke bliver den allerdybeste: eksempelvis illustreres kapitlet om traditionelt landbrug med de kendte, ikke særligt relevante verdenskort over vigtigste afgrøder fordelt på kontinenter, ligesom tabellerne er de lige så kendte FAO index-tal over produktion, også på kontinenter. Og det er ligesom ikke nok at belyse det traditionelle landbrugs kvaliteter og problemer med et enkelt afgrødekarteringskort, visende sammenplantningsprincippet. Man kan sige, at bogens styrke er kort at indføre læseren i de områder, man ikke kender noget til, således at man ender med en rimelig indføring i hele problemområdet: ulandsgeografi.

Peter Strømgaard

J. N. R. Jeffers: Practitioner's handbook on the modelling of dynamic change in ecosystems. (SCOPE, 34.) Wiley, Chichester 1988. XIII, 181 s., fig. 24 cm. GBP 28.50.

Denne bog er resultatet af en workshop arrangeret af bl.a. UNESCO og "Man and Biosphere (MAB) programmet. Temaet er dynamiske ændringer i økologiske systemer, specielt med henblik på "moderne" økologiske begreber og deres anvendelighed. Flere af MAB's publikationer glimrer netop ikke ved deres anvendelighed, men ved det forholdsvis høje abstraktionsniveau – denne bog er ingen undtagelse. Indledningsvis beskrives systemanalysens komponenter, meget skematisk og let forståeligt. Senere omtales dynamiske modeller og submodeller, væsentligst med rov-/byttedyr som eksempel, afsluttende med en gennemgang af Markov-kæder og multivariabel analyse. I disse dele lever bogen op til sin titel, og fremstår som en teoretisk, økologisk modelhåndbog.

Peter Strømgaard

Sven Illeris: Byer og service.

AKFs Forlag, København 1988. 96 s. ill. 22 cm. DKR 125,-.

Bogen udgør, tilsammen med 11 andre arbejder skrevet i perioden 1960-1987, forfatterens doktordisputats. Formålet med bogen er således at sammenfatte – og uddrage essensen af – 28 års teoretisk og empirisk forskning i de komplicerede relationer mellem på den ene side serviceaktiviteternes udvikling og lokalisering og på den anden side bysystemets udvikling.

Hvor man i tidligere undersøgelser af serviceerhvervenes lokaliseringsmønstre relativt ubesværet kunne opretholde central place teoriens grundlæggende antagelse om minimeringen af afstanden mellem serviceudbydere og serviceefterspørgere, er dette efterhånden blevet vanskeligere. I løbet af 70'erne og 80'erne er det blevet stadig tydeligere, at udviklingen i visse typer af service ikke nødvendigvis er begrænset til et lokalt kundegrundlag – og at disse serviceaktiviteter derfor kan komme til at spille en aktiv rolle i områdets økonomiske udvikling. Det gælder f.eks. diverse former for informations-tjenester samt erhvervs-servicevirksomheder. Det er forfatterens opfattelse, at kvalificerede, ikke-standardiserede tjenester fortsat vil kræve en vis form for samlokalisering; men omvendt er det afgørende for de mellemstore og små byer at få del i de ekspansive og vækstgenererende serviceaktiviteter.

Eftersom bogen har karakter af en sammenfatning, har forfatteren naturligt nok måttet udelade mange detailspørgsmål og -diskussioner i denne sammenhæng. Med bogen i hånden har man imidlertid en udmærket indgang til ikke blot Sven Illeris' forskningsindsats, men også fagfeltets nyere udviklingshistorie. Interesserede læsere vil have stor nytte af at stifte bekendtskab med de bagvedliggende undersøgelser. Ikke mindst forfatterens forrige bog fra 1987: "Service og lokal erhvervsudvikling" er uomgængelig for den, som ønsker at studere serviceaktiviteternes aktuelle betydning for byerne og bysystemet (jfr. anmeldelsen i Geografisk Tidsskrift, 88. bind, København 1988).

John Jørgensen

Simon Duncan & Mark Goodwin: The local state and uneven development: behind the local government crisis.

Polity Press, Cambridge 1988. XVIII, 297 s., 23 cm. Hardback: GBP 27.50. Paperback: GBP 8.95.

Bogen er et resultat af et projekt vedr. bypolitik mellem kommuner og stat. Bogens første del er en diskussion af forholdet mellem bypolitik og lokale forhold, den geografiske dimensions betydning for lokalområdets udvikling og de økonomiske og sociale forskelle, der derved opstår. Anden del (kapitel 3-7) beskæftiger sig med britiske forhold, navnlig den førte bypolitik i og omkring Greater London Council (GLC). Det endte som bekendt med rådets nedlæggelse i 1986. Et glimrende debatop-